

Maar zoals het spreekwoord al zegt: 'Wie niet waagt, wie niet wint.' Een klein beetje extra opletten kan een spectaculaire ontdekking tot gevolg hebben!

K-D Dijkstra & Vincent Kalkman
Oude Rijnsburgerweg 38
2342 BC Oegstgeest
Telefoon: 071-5170678

Literatuur

- ABBINGH, G., 1997. Op zoek naar de Noordse glazenmaker in Drenthe. NVL-nieuwsbrief 1(3):3.
- DINGEMANSE, N.J. & V.J. KALKMAN, 1997. Het onderscheid tussen *Aeshna subarctica* Walker en *Aeshna juncea* (L.) in Nederland. Brachytron 2(1): 35-39.
- GEISSEN H.-P., 1997. Die Asiatische Keiljungfer *Gomphus flavipes* Charpentier - Larvenfund im Mittelrhein bei Koblenz (insecta: Odonata) Fauna Flora Rheinland-Pfalz Beiheft 22.
- GRIFFIOEN, R., & K. UILHOORN, 1997. Herontdekking van een populatie Noordse winterjuffers in de Weerribben. NVL-nieuwsbrief 1(3):4-5.
- KETELAAR, R., 1996. Kort verslag van het *Aeshna subarctica* zoekweekend. Libellennieuwsbrief 4(4).
- NIEHUIS, N. & E. SCHNEIDER, 1997. Nachweis von *Gomphus flavipes* (Charpentier) in Hessen (Anisoptera: Gomphidae). Libellula 16(3/4) 203-205.
- REDER, G., 1997. Erster Nachweis von *Gomphus flavipes* (Charpentier) in Rheinland-Pfalz (Anisoptera: Gomphidae). Libellula 16(3/4): 199-202.
- VANDERHAEGHE, F., 1997. Is *Coenagrion scitulum* (Gaffelwaterjuffer) terug te verwachten in België? Gomphus 13(3): 65-71.

Inventarisatieverslagen Tieneke de Groot

Vanaf mei 1995 inventariseer ik voor Natuurmonumenten de grotere terreinen op de aanwezigheid van libellen. In de wintermaanden schrijf ik rapporten over mijn inventarisaties. Deze rapporten zijn te bestellen door een briefje te schrijven naar Natuurmonumenten, secretariaat O&B, Postbus 9955, 1243 ZS 's-Graveland. De kosten zijn f12,50 per rapport.

1995:

Libellen in het Vechtplassengebied. Vereniging Natuurmonumenten, 's Graveland; 61 pp. plus een kaartenbijlage.

1996:

Libellen bij Natuurmonumenten. Vereniging Natuurmonumenten, 's Graveland; 54 pp.

Libellen in de Wieden. O&Brapportnummer 97 01. Vereniging Natuurmonumenten, 's Graveland; 67 pp plus een kaartenbijlage.

1997:

De libellenfauna van het Fochteloërveen. O&Brapportnummer 97 12. Vereniging Natuurmonumenten, 's Graveland; 66 pp.

De libellen van Botshol, Naardermeer en Nieuwkoopse

Plassen. O&Brapportnummer 97 30. Vereniging Natuurmonumenten, 's Graveland; 51 pp. plus een kaartenbijlage.

De libellenfauna van het Zwanenwater en Duin & Kruidberg. O&Brapportnummer 97 48. Vereniging Natuurmonumenten, 's Graveland; 19 pp.

1998:

De libellenfauna van Berkenheuvel. O&Brapportnummer 98 01. Vereniging Natuurmonumenten, 's Graveland; 44 pp.

Tieneke de Groot
Simon Bolivarstraat 89
3573 ZK Utrecht
Telefoon: 030-2721351

Verslag van de lezingen van de Libellenstudiedag 1998 te Utrecht

Op 14 maart j.l. was de Libellenstudiedag, voorafgegaan door de jaarlijkse ledenvergadering van de NVL. De dag werd gehouden in het CSB zalencentrum te Utrecht. De studiedag bestond uit een drietal lezingen.

Libellen in Zeeland - Richard Witte

Richard beet de spits af met een lezing over een van de minst gewaardeerde libellengebieden in Nederland. Veel mensen verwachten weinig te vinden in deze provincie, omdat er veel brak oppervlaktewater voorkomt. Richard begon de lezing met te laten zien waar in Zeeland zoet en waar brak water voorkomt. Brak oppervlaktewater ontstaat in de (laaggelegen) zeekleigebieden door aanvoer van zout kwelwater. Eenvoudigweg kan worden gezegd dat de middendelen van de Zeeuwse eilanden brak zijn. Zoet water komt door de afwezigheid van zout kwelwater voor op de hoger gelegen gronden. Die gronden bestaan uit dekzand (het Zuiden van Zeeuws Vlaanderen) of duingebieden (de koppen van Schouwen, Noord Beveland en Walcheren, dus eveneens zandgrond). Daarna ging hij in op de voorkeur van verschillende soorten libellen en juffers voor de beide typen oppervlaktewater. Daaruit bleek dat de afkeer van libellenonderzoekers voor brak water deels onterecht is: Lantaarntje (*Ischnura elegans*) en Paardenbijter (*Aeshna mixta*) bijvoorbeeld toonden geen voorkeur voor zoet water maar kwamen gewoon overal voor. Zelfs zeer brak water was voor deze soorten geen probleem. De Blauwe glazenmaker (*Aeshna cyanea*) en Kleine roodooijuffer (*Erythromma viridulum*) toonden een lichte voorkeur voor zoet water maar werden toch ook in of bij brak water teruggevonden. De Grote keizerlibel (*Anax imperator*) eist daarentegen zoet water. Tenslotte ging Richard nog in op enkele bijzondere soorten: De Bandheidlibel (*Sympetrum pedemontanum*) werd in Zeeuws-Vlaanderen gevonden bij ondiep, stromend water met een open vegetatie. De Zuidelijke glazenmaker (*Aeshna affinis*) is al een aantal jaar gevonden op de